

Isten éltesse Szörényi Lacit sokáig!

Szörényi Laciról szinte lehetetlen írni pár oldalon, olyannyira színes, mély és tanulságos a munkálkodása az iranisztikától a klasszika filológián meg a magyar irodalmon át a sziporkázó római nagykövetségéig, remek elbeszéléseiig.

Meg ki tudja meddig még.

Vajon hányan mondhatják el magukról, hogy kandidátusi védése alkalmából – a latin nyelvű jezsuita iskoladrámáinkról volt szó – az egyik agg opponens csak ennyit mondott: Csak azért vállaltam el a dolgozat értékelését, hogy ezt a csudálatos fiatalembert láthassam, mielőtt meghalok.

Vajon ki az rajta kívül, akinek a nemzetközi latinista konferencia elnöke mély tisztelettel azt merte volna javasolni, hogy fordítsa a szót angolra, mert a jelenlévő kollégák egy része – fájdalom – a téma megkívánta bonyolult okfejtést nem képes Cicero nyelvéen követni... A bölcs elnök tudta, hogy barátunk képes a latinul megírt előadását angolul is elmondani. Mintegy fejből.

1983 novemberében, a már a kivégzőosztag előtt álló régi, azaz igazi *Mozgó Világ* szerkesztőségében mindenki megszeppent, s tünődve vakarta a fejét, amikor Csomor Lajos ötvös és Szent Korona-kutató azt kérdezte, hogy a jelenlévők közül tud-e valaki Árpád-kori koronáról. Természetesen többen hallottunk III. Béla halotti koronájáról, képet is láttunk róla. Persze a „lomha földi” besúgók is, akik „szanaszét görögtek...”

Megállt a tudományunk. Ekkor érkezett most ünnepelt barátunk, s rögtön akadt is javaslata: Árpád-házi Mária szicíliai-nápolyi királyné lánya, Eleonóra Catániában van eltemetve. Éppen a ferences barátok kolostortemplomában, ahol gyönggyel hímzett halotti fejfödőjének mintázata esetleg hasonlít Szent István koronájára.

Húsz év távlatából a Laci által említett nevekben nem vagyok biztos, de abban igen, hogy a temetési ékszerek sok líráért voltak láthatók, ám a sekrestyés „a feléért megmutatta őket.”

Közismert volt, hogy az olasz kultúrpolitikusok mennyit tanultak a mi nagykövetunktől hazájuk kincseiről mindaddig, amíg Horn Gyula kormánya ezt meg nem elégelte, s el nem csapta.

Tragédia nem történt, mert ettől kezdve a magyar diákok tanultak tőle. Szegeden klasszika filológiát, Pesten 20. századi magyart, például Krúdy Gyulát. Az áldott véletlen úgy

hozta, hogy kortárs irodalomként éppen a Ménesi úton ültem. Laci fölvilágosítást adott egy szakdolgozatra készülő hallgatónak *A vörös postakocsi* korának háttéréről. Olvassa el, kedves, a Pesti Turf 1908. évi ez- meg azodikai számát, s abból kiderül, hogy...

*

Végezetül álljon itt egy róla írt magyar rémmesém:

Ó Szogdia!

Szépasszony éppen a szentendrei HÉV-en utazott néhány barátjával, amikor összetalálkozott Laci proffal, akiről az a hír járta, hogy amit ő nem tud, azt nem is érdemes tudni. Nosza, egykettőre beszédbe elegyedtek. Mondani sem kell, hogy Laci profot hamar berántották a mesélésbe.

– Hajdanában, a perzsa kollokviumon a koraközépkori szogd nyelvjárásokat húztam. A vizsgáztatóm, Z. tanár úr, a kérdés legnagyobb honi szakértője rögtön megkérdezte, hogy ismerem-e a szakirodalmat. Feleltem, hogy igen, mert a kérdésről eddig csak két komoly mű keletkezett: a professzor úré és egy dán iranistáé. Mit tud róluk? Nyeltem, mert Z. professzor északi, déli és keleti nyelvjárást különböztetett meg, a dán ezt baromságnak tartotta: nem a nyelvjárások különböznek, hanem a nyelvemlékek. Mindhárom iratcsoport vallási szövegekből áll. Eltérésük abból ered, hogy az egyik az ősi perzsa zoroaszterianus vallás hagyatéka, a második a manicheusoké, a harmadik a nesztorianusoké. A három hitvilág és szertartásrend különbözőségéből ered a szóhasználat eltérése. Ezt így el is mondtam neki, eltekintve attól, hogy „baromság” szó helyett a „professzor úr tévedni méltóztatott” kifejezést használtam. No, és kinek van igaza? Azzal fölállt, sőt, az ablak felé fordult, hogy tekintetével se befolyásoljon. Némi izzadás után óvatosan kiböktem: a dánnak.

Z. megfordult, fejét nehézkesen ingatta: Hm, hm! Sajnos, mindig a dánnak van igaza. Azzal fogta az indexemet, és beírta a...

– Szekundát? – kérdezte részvétellel Szépasszony.

– A jelest.

*

Ezek után csoda-e, hogy mindkét akadémiánk, a Tudományos is, meg a Művészeti is visszautasította, hogy tagjai közé válassza... Aki ennyit tud, mint ő, az nyilván különb annál, aki a szavazásnál úgy ítélte, hogy Szörényi oroszlán nem kell oda, ahol ő egérként, vagy a legjobb esetben macskaként bömbölget.